

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poštno ček. račun: šte. 9-12410

Cena: Posamezna šte. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 9

Gorica - 28. februarja 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Učeniku ob trinajstletnici

Dne 2. marca leta 1939 je bil sedanji sv. oče Pij XII. izvoljen za papeža. V nedeljo bo torej poteklo trinajst let, odkar vodi kot Kristusov namestnik njegovo Cerkev. Ta dan se bo sv. očeta spominjal ves krščanski svet. Tudi mi hočemo ta dan napraviti svojo dolžnost, tem bolj, ker vemo, koliko sovražnih sil je na delu med našim ljudstvom, da mu z vero v papeža in Cerkev iztrgajo vero v Kristusa in Boga. Zato izražamo ob tej priliki v imenu svojem in v imenu vsega našega še vernega naroda vdanost sv. očetu in vero vanj, saj si svojega poslanstva ni sam vzel, temveč mu je bilo dano, kot je rekel Kristus: »Jaz sem vas izbral.«

Sv. očetu sm odložni vero in poslušnost, ko nas uči. Danes je na svetu prerokov in učenikov nič koliko; morda jih še nikoli ni bilo toliko. Svoje nauke prodajajo z govorenjem in pisano besedo, v javnosti in zasebno, po radiu in na mestnih trgih ter ulicah. Vseposod jih dobimo, a na žalost je ta beseda največkrat zastrupljena z zmotami in sovraštvom. Le eden nam nataka čisto resnico v svojih govorih, le eden nam kaže vedno pravo in nezmotljivo pot v sedanji dobi zmotnjav in prevar, in ta je sv. oče Pij XII. Zdi se, da ga je Bog res izbral in usposobil za velikega učenika sodobnega človeštva. Težko najdemo papeža, ki bi toliko govoril in učil kot sedanji. Odkar je izdal prvo encikliko Summi Pontificatus leta 1939 do danes, je imel že nešteto govorov, izdal že nič koliko enciklik, pisem in poslanic. Spominimo se le na govore, ki jih je prva leta redno imel na novoporočence, potem na vse one govore daljše in krajše, ki jih držal ob raznih avdiencah med vojno in po njej, posebno še na pozdrave, ki jih je vsak dan govoril med sv. letom. Dosedanji govori sv. očeta obsegajo šest debelih zvezkov, ki še se množijo.

Toda beseda sv. očeta ni samo številna, je tudi globoka in premišljena. Spominimo se le na njegove božične poslanice, saj je vsaka izmed njih cel program. Kaj šele nekatere njegovih enciklik. V tehle je zbranega gradiva, da najde kristjan v njih odgovor na vsakršno težavno vprašanje iz sodobnega življenja. Pomislimo le na smernice, ki jih je Pij XII. dal za reševanje socialnega vprašanja v znamenitem govoru ob desetletnici Quadragesimo anno in pozneje še večkrat: na globoko encikliko »o skrivnostnem telesu Kristusovem« in »Mediator Dei«, o cerkveni liturgiji, s katerima je posegel globoko v bogoslovni nauk o Cerkvi in o liturgični molitvi Cerkve. Posebno ne smemo pozabiti na encikliko »Humani generis«, katera je preprostim vernikom manj znana, a je za pravičen razvoj cerkvenega nauka o najmodernejših zmotah in težnjah neizmerne važnosti, saj je v njej sv. oče pokazal pravo in varno pot modernemu katoliškemu znanstveniku, kam in kako naj gre njegovo raziskavanje, da ne zaide v zmote. Končno lahko omenimo še iz zadnjih časov papežev govor babilon, kateri je dvignil precej prahu in pozornosti zaradi kočljivega vprašanja umetnega omejevanja rojstev, ki se ga je sv. oče dotaknil, in drugih vprašanj, ki so s tem v zvezi. Res lahko rečemo, da ni težavnejšega in važnejšega vprašanja v sodobni človeški znanosti, da bi se ga sv. oče ne bil dotaknil pri tej ali oni priliki ter ne dal potrebnih smernic za njega rešitev.

Zadnji veliki podvig, ki se ga je Pij XII. lotil, je oni, o katerem je

govoril rimskim vernikom 10. febr. letos. Na ta dan je imel velik govor po radiu, ki je bil namenjen rimskim vernikom, a preko njih tudi vsem ostalim kristjanom. Z njim je sv. oče dal začetek novemu močnemu gibanju za pokristjanjenje rimskega mestnega življenja. Dejal je: V svetu traja neko stanje, ki se ga ne bojimo imenovati eksplozivno. Njegov izvor je treba iskati v verski mlačnosti sedanjih časov, v nizkem tonu javnega in zasebnega moralnega življenja, v načrtnem zastrupljanju preprostih množic, katerim mešajo strup, potem ko so jim tako rekoč uspavali pravi čut svobode. Vse to ne sme biti vzrok, da bi dobri ostali negibni v istem razoru in brezbrizni gledali na vseuničujočo prihodnost.

Ob tej misli poziva sv. oče vse vernike, naj vstanejo iz spanja in začnejo graditi lepšo bodočnost, nov svet. »In mi,« pravi sv. oče, »hočemo biti glasniki boljšega sveta, ki ga Bog želi.«

Nato kliče na pomoč pri tem obnovitvenem delu vse zdrave sile rimskega mesta s kardinalom vikarjem na čelu.

Pij XII. je torej začel pravo križarsko vojno za krščansko prenovitev Rima in ostalega sveta.

Rimljani mu pri tem sledijo. Podžgani tudi po besedah p. Lombardija in drugih apostolov Rima, so začeli z veliko akcijo, kakor jo želi sv. oče. In tega se boje vsi nasprotniki krščanskega imena od brezbožnih komunistov do liberalcev in neofašistov. Tudi pri nas smo brali v nekaterih časopisih odmeve na ta poziv sv. očeta.

Ali bi ne bil najlepši dar sv. očetu za njegovo 13-letnico vladanja, če bi se tudi mi zganili in začeli s takim velikim obnovitvenim delom med slovenskim ljudstvom? Začnimo že ta post.

Tomaž

Strah — vzrok preganjanja vere

»Cincinnati Times Star« razpravlja o tem, zakaj komunisti vseh vrst tako besno preganjajo vero, in meni, da je temu vzrok njihov strah pred njo. Nikjer pa je ne morejo zatreti. List opozarja na svetopisemsko prerokbo, ki je morda vzrok njihovega strahu.

Sovraštvo komunistov velja duhovnikom in misijonarjem vseh krščanskih ver, prav posebno pa je naperjeno proti katoliškim duhovnikom. Njihovo sovraštvo je tako, da je beseda preganjanje še premila, da bi ga mogla označiti v vsem njegovem pomenu. To sovraštvo se izraža v nasilju naščuvane drhali, v zapiranju, mučenju in ubijanju. Take oblike preganjanja so že znane.

Dve izjavi o Titovi moči

1. Po Reuterjevem poročilu iz San Francisca je prejšnji ameriški poslanik v Jugoslaviji Artur Bliss Lane izjavil, da bi jugoslovanska vojska ob sovjetskem napadu ne ostala zvesta Titu in bi razpadla. To svoje naziranje utemeljuje veleposlanik z vtisi, ki jih je dobil v razgovorih s kmeti ob svojem potovanju po Jugoslaviji v minulem letu.

2. Moskovski radio je sporočil, da odporniško gibanje proti Titu narasča v taki meri, da more Moskva reči sledeče: »Že je blizu dan, ko bo enkrat za vedno odstranjen fašistični Titov režim.«

Ob pogrebu svojega kralja so Angleži celemu svetu zopet enkrat pokazali ves sijaj svoje kulture, narodne discipline, pa tudi še vedno zdrave in velike moči. Zato pravijo, da je Jurj VI. s svojim pogrebom napravil svojemu narodu in britanskemu imperiju zadnjo veliko uslugo. Takoj po pogrebu pa je politično življenje postalo zelo živahno. Začeli so se razgovori med Achesonom, Schumanom in Edenom. Razgovori so bili posvečeni v prvi vrsti pripravi konference N.A.T.O. (atlantskega pakta) in zlasti še ustanovitvi tako imenovanega C.E.D. (evropske obrambne vzajemnosti). V zadnjem času je prišlo namreč do neprijetnih nasprotij med Francijo in Zapadno Nemčijo, ki so ogražala možnosti evropskega vojaško-političnega sporazuma. Francija je imenovala za Sarsko pokrajino svojega veleposlanika, kar pa je vzbudilo v Zapadni Nemčiji zelo veliko razburjenje. Celo hladni, previdni in modri Adenauer je zelo ostro reagiral. Francija je med drugim tudi izjavila, da ne vidi nobene možnosti, da bi Zapadna Nemčija mogla postati članica atlantskega pakta. Zaradi tega je za zapadno Evropo nastalo vprašanje, kako je mogoče Nemčijo vključiti v obrambno evropsko zvezo, ne da bi postala članica atlantskega pakta? In ta velika diplomatska politična mojstrovina se je zapadnim politikom dejansko posrečila.

Konferenca v Lizboni

22. februarja so se zapadniki zbrali v glavnem mestu Portugalske. Ta dan je bila soglasno od vseh držav atlantskega pakta (14 držav) izglasovana resolucija, ki se je tikala ustanovitve nove obrambne zveze

Pridružila pa se jim je še nova oblika človeške nečlovečnosti do sočloveka, ki je v tem, da hočejo uničiti osebnost žrtve, tako da se zdi, kakor da je postala čisto drug človek.

A zakaj počenjajo vse to? Ne zato, ker je religija opij za ljudstvo, kakor pravijo, ampak zaradi desetih božjih zapovedi, ki prepovedujejo delati zlo, in zaradi enajste zapovedi, ki dodaja, da si morajo biti vsi ljudje bratje. Resnični vzrok vsemu komunističnemu sovraštvu in strahu je svetopisemsko prerokovanje, da bodo krotki zemlje posedli. Komunisti pa se bojijo, da bi se to prerokovanje uresničilo.

O Titu in titovskem režimu v Jugoslaviji sliši človek res vsak dan drugačne izjave. Če bi Titovega režima od blizu ne spoznali, bi se utegnili celo zmotiti in ga, ali preveč ali premalo ceniti, tako pa vemo, kakšen je, in želimo jugoslovanskim narodom le eno, da bi ga čimprej zamenjali za kaj boljšega in bolj človeškega.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Odločitev se bliža

Evrope (C.E.D.). Mednarodni tisk označuje tozadevno resolucijo te konference za zgodovinsko, čeprav bo njena praktična izvršitev zadela še ob marsikateri trd oreh. Bistvo imenovane resolucije je tole: 1) predvsem se je poudarila hitra nujnost ustanovitve evropske obrambne vzajemnosti, ali recimo kar evropske vojske; 2) član te vojske mora biti tudi Nemčija; 3) ugotavlja vse velike prednosti, ki jih bodo imeli od evropske vzajemnosti vsi narodi Evrope in zlasti še atlantski pakt; 4) vabi vse članice NATO in CED, da čimprej ratificirajo lizbonsko resolucijo, da se tako Zapadni Nemčiji omogoči, da doprinese svoj prispevek za obrambo Evrope pred morebitnim napadalcem, zlasti se za slučaj napada proti zapadni Evropi; 5) Evropska vojska naj se tako ustanovi, da ne bo pri tem trpel napora za učinkovito zgradbo atlantske obrambe. To je kratka vsebina zgodovinske resolucije. Tej resoluciji pa je bil še dodan poseben protokol, ki določuje, da pomeni napad na enega izmed članov nove evropske vzajemnosti istočasno napad na celokupnost atlantskega pakta. Kot člani evropske vzajemnosti so pa označeni predvsem: Belgija, Francija, Zapadna Nemčija, Italija, Luksemburg. Resnični smisel konference in njene resolucije pa je v tem, da odslej tvorijo narodi atlantskega pakta in evropske vzajemnosti vojaško-politično enoto. Zapadna Nemčija je definitivno vključena v zapadno Evropo. Mojstrovina se je posrečila.

Izjave zahodnih voditeljev

Zelo zanimive so izjave, ki so jih podali ob tej priliki predstavniki zapada: Schuman, Acheson, Eden in De Gasperi. Zunanji min. Francije Schuman je rekel, ko je komentiral resolucijo: »Nismo se na cilj, ali tri četrtine poti smo pa le prehodili; prepričan pa sem, da ne bomo zadeli na ostali svoji poti na nepremagljive ovire; saj v ostalem gre le za zmago nad nekaterimi psihološkimi težkočami.« Zunanji minister Acheson pa je kar govoril o »novi dobi v razvoju mednarodne politične stalnosti. Postojijo še nekatere težkoče: postojijo v Italiji, o njih je govoril De Gasperi, so v Franciji, Belgiji in Holandiji; mi to vemo, toda prepričani smo, da se zgradba Evrope dovrši, da sigurno pride do zdrave evropske evolucije. Mi smo močno zainteresirani na tej konstruktivni evropski evoluciji. Pri tem ne gre le za vključitev Nemčije v skupno obrambo, temveč gre za obnovo in okrepitev cele Evrope. Interes Amerike gre preko prispevka, ki naj ga da Nemčija za obrambo zapada, interes Zedinjenih držav je mnogo širši: mi želimo, da se Evropa zedini, da postane močna in da živi lahko sama iz sebe, brez pomoči od nikogar. Današnja odločitev rodi nova upanja, ki bodo sigurno postala stvarnost.«

Angleški zunanji minister Eden je poudaril, da postojijo še težkoče, toda premagali smo že večje, zato bomo premagali še ostale. Mi Angleži smo zelo srečni, da se je Nemčija našla z Evropo.

Ministrski predsednik in zun. minister Italije De Gasperi je pa izjavil svoje gledanje na položaj v tajni konferenci in ne v javni; častnikarjem pa je podal tole izjavo: »Glasovanje štirinajstih držav atlantske-

ga pakta je zaključilo prvo razdobje našega napora. Sedaj pritiče zaključna beseda parlamentom, toda dete, ki se je porodilo iz volje po miru od strani svobodnih narodov, je življenjsko zdravo.« Na tajni konferenci pa je De Gasperi zbranim ministrom, diplomatom in izdelovalcem načrtov izjavil kot državnik in politik tole: »V Rimu smo 1951 spoznali velik napredek v prizadevanju za ustanovitev skupne evropske vzajemne obrambe, današnji napredek v tem prizadevanju pa je naravnost izreden; problemi, ki so se do sedaj zdeli nerešljivi, kot na primer, zlivet vseh vojaških moči v enoto in ustanovitev skupnega fonda so danes bili enoglasno rešeni.« De Gasperi je nato ugotovil dobrine evropske vzajemnosti in poudaril zlasti udeležbo Nemčije na strani evropskih narodov, tesno združitve evropskih sil ter večjo strnjenost atlantskega pakta.

Kaj bo odgovorila Rusija?

Vprašanje odgovora Kremlja na zgodovinske sklepe Lizbone je odprto. Poznavalci boljševiške politike so pa mnenja, da Rusija bo lote ali nehote požrla težko kapljo lizbonskega pelina. Kajti omejena oborožitev zapadne Nemčije, kot je predvidena od strani zapadnih držav, ne more dati Kremlju dovoljne osnove za morebitno akcijo, ki bi bila združena z risikom vojne. Rusija se bo sicer potrudila, da bo preprečila z vsemi mogočimi sredstvi obrambo zapadne Nemčije, pri tem pa ne bo riskirala vojne. Francozi so nekoliko drugačnega mnenja in prav zaradi tega se Francija nekoliko boji, da bi sklepi zapadnikov povzročili Kremlju pretežak udarec. Tudi mi smo mnenja, da se bojo morali kremeljski boljševiki prilagoditi na miren način novi politični stvarnosti, ki jo je ostvarila zgodovinska lizbonska konferenca zapadnikov.

Turčija in Grčija k Atlantski zvezi

Te dni je italijanski senat ratificiral protokol glede sprejema Grčije in Turčije v obrambno organizacijo atlantske pogodbe. To je 12. in zadnja ratifikacija te listine.

Ameriško zunanje ministrstvo je zato objavilo, da je zaključena potrebna parlamentarna akcija 12 držav in je protokol glede sprejema Grčije in Turčije stopil v veljavo. V obe državi so poslali poziv za pristop k Atlantski pogodbi.

Zdi se, da bosta Grčija in Turčija pravočasno položili listine o pristopu ter se bosta lahko udeležili sestanka Atlantskega sveta v Lizboni.

Kanada in Združene države

Objavili so nov dogovor med Združenimi državami, Kanado in Veliko Britanijo, ki dokazuje vedno večje sodelovanje med državami Atlantske pogodbe. Po tem dogovoru bo Kanada gradila raketa letala Sabre. Združene države bodo ta letala opremile s svojimi motorji, pilote pa bo dostavila RAF. Letala bodo uporabili za ojačenje atlantskih sil pod poveljstvom generala Eisenhowerja.

Prva postna nedelja

Iz svetega evangelija po Mateju
(4, 1-11)

Tisti čas je Duh Jezusa odvedel v puščavo, da ga je hudič skušal. In ko se je postil štirideset dni in štirideset noči, je bil naposled lačen. In pristopil je skušnjavec ter mu rekel: »Ako si Sin božji, reci, naj bodo ti kamni kruha.« — On je odgovoril: »Pisano je: Ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust.« — Potem ga hudič vzame s seboj v sveto mesto in ga postavi vrh templja ter mu reče: »Ako si Sin božji, vrzi se dol, zakaj pisano je: Svojim angelom je zate zapovedal in na rokah te bodo nosili, da morda z nogo ne zadeniš ob kamen.« — Jezus mu je rekel: »Pisano je tudi: Ne skušaj Gospoda, svojega Boga!« — Iznova ga vzame hudič s seboj na zelo visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva sveta in njih slavo in mu pravi: »Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš.« — Tedaj mu pravi Jezus: »Poberi se, satan; zakaj pisano je: Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služil!« — Tedaj ga je hudič pustil, in glej, angeli so pristopili in mu stregli.

SAMI... S SVOJIM BOGOM!

Po hrupnih in veselih pustnih dnevih nas Cerkev na prvo postno nedeljo popelje k našemu Odrčeniku v puščavo, kjer je bil sam, v strogem telesnem postu, — toda ne sam, marveč vedno najtesneje združen s svojim nebeskim Očetom. Hoče nam s tem sv. Cerkev povedati ob Gospodovem zgledu, da pomeni molk, odpoved, oblast nad našim mesom, molitev za našo zemsko in nebesko srečo mnogo več kot vse, kar nam svet dati more.

Tudi mi smo v puščavi, a drugačni, kakor je Kristus bil. Vsi, ki na svetu živimo, sredi svojih opravil in skrbi za vsakdanje življenje, smo duhovno v suhi puščavi, v najnevarnejši puščavi — sami s svojimi slabostmi in strastmi. K telesnim slabostim pridejo še duhovne.

Puščava! — Boje se je karavane, kamele in potniki; strašna je! Ni vode ne sence, ne hladu in ne ceste, ne počivališča z udobnostmi in dobrotami. Sama brezmejnja planjava, golota, izjemajoče sonce, vetrovi, pesek, lakota in žeja, želja po skorajšnjem cilju, neprestan strah, boleznin in utrujenosti. — Pa nič manj huda ni puščava duša! Duša brez Boga je v suhi in smrtni puščavi, pa naj bo telo tudi v še tako velikem ugodju, bogastvu, obdano od prijateljev. Prav ima Seneka, ko piše: »Kadarkoli sem bil med ljudmi, vselej sem se slabši vrnil.« Kdo izmed nas bi tega ne mogel potrditi iz svojega življenja?!

Tudi duša ima svojo lakoto, žejo, utrujenost, depresije, svoj strah in trenutke popolne izčrpanosti — ker je v puščavi. A Cerkev hoče, da gremo v samoto. Da! Toda v drugačno samoto, ki prinaša hrane duši, kjer se duša odpočije pri Bogu, ob trpečem Gospodu. Da pa duša dobi notranji mir in dovolj hrane, mora tolažiti nekaj žrtvovati, se čemu odpovedati. Ne bojmo se žrtve, kadar prinašajo duši dobrot, kadar duša ob njih začne znova živeti!

Posebni žrtev Bog od nas ne zahteva. Hoče le eno: križe in teža-

ve, ki nam jih On pošilja, vdano nositi, brez godrnjanja. In zanje Bogu tudi hvaležni biti. Če nam je kdaj Kristus blizu, nam mora biti v postu v vsem svojem trpljenju. On je trpel, mi trpimo; kakor je on podoben črvu, po katerem vsi hodijo, smo več ali manj tudi mi črvi, po katerih hodi svet. Toda »Kristus je to moral trpeti in iti tako v svojo slavo« (Lk 24,26). Mi pa moramo trpeti, da bo po nas povelican On, ki naj nam bo vzor tudi in predvsem v trpljenju!

Naš letošnji post naj bo post v samoti, v večji zbranosti, v pogosti molitvi, v vdanem trpljenju: saj bomo res tako sami — trpljenje oddalji tudi največje prijatelje — a

Iz življenja Cerkve

Vera v Ukrajini

Ameriška katoliška agencija Inter Catholic Press, poroča, da se je v Donskem bazu in v sovjetski Ukrajini močno razširilo krščansko versko gibanje, ki prizna papeža kot vrhovnega poglavarja Cerkve. To gibanje deluje v popolni tajnosti kot v prvih stoletjih krščanstva. Verski obredi se vrše na skritih krajih, predvsem po duhovnikih grškokatoliškega obreda, ki je v Ukrajini po komunistih likvidiran. Ti duhovniki podnevi delajo v sovjetskih podjetjih, ponoči pa vrše svojo duhovno dolžnost s tem, da krščejejo, poročajo, pridigajo in podobno.

Pariz

Po raznih mednarodnih statistikah, ki so bile te dni objavljene, je razvidno, da šteje svetovno združenje ženskih organizacij 36 milijonov članov. Svetovno združenje ženskih mladine pa 10 milijonov članov. Mednarodna organizacija krščanskih sindikatov šteje 3 milijone 276.000 članov, mednarodna žensko-socialna organizacija pa 1.200.000 članov.

Madžarski katoličani

Madžarski episkopat se je zbral pretekli mesec v Budimpešti na škofovski konferenci pod vodstvom nadškofa iz Egra msgr. Ozapika, ki je po aretaciji kardinala Mindszentyja in msgr. Orceza postal vodja škofovskih konferenc. Navzočih je bilo 7 diecezanskih škofov, 1 pomožni škof, en benediktinski opat in 5 generalnih vikarjev. Govorili so o prispevku osmim katoliškim šolam na Madžarskem, ki so še dovoljene od komunističnih oblasti in o spremembi znanstvenega pouka na škofovskih seminarjih.

10. t. m. se je zbrala madžarska kolonija v Rimu na benečanskem trgu v cerkvi Loretske Matere božje, kjer je v spomin 3. obletnice krivične obsodbe kardinala Mindszentyja bral sveto mašo msgr. Mayary. Podobne svečanosti so se izvršile tudi pri drugih narodih, ki so s tem izrazili svoje občudovanje in bol za herojčnega nadškofa, ki je postal žrtev neke kaste, ki ne pozna ne Boga ne zakona.

Romunski verniki

Constantin Viseanu, bivši romunski zunanji minister je v posebnem pismu izjavil, da je cerkev v Romuniji ne le v katakombah, marveč je povsem uničena. Od katoliške hierarhije nista zaprta samo eden ali dva, marveč je v zaporu vseh 11 škofov. In kakor so pastirji, tako je tudi čreda: duhovniki in tisoči vernikov doživljajo strašno usodo koncentracijskih taborišč ali pa so dodeljeni prisilnemu delu bodisi pri kanalu Donava-Črno morje, kjer je moral delati tudi msgr. Pacha, nadškof iz Temišvara.

Kom. prevzgoja čeških duhovnikov

Kakor poročajo so za duhovnike, ki nasprotujejo režimu, ustanovili posebne koncentracijske samostane. Eden teh samostanov je tudi premonstratska opatija v Novi Risi. Tam se nahaja 250 duhovnikov in je njihovo življenje izredno trdo.

Duhovniki so primorani posecati tečaje iz sovjetske ideologije. Konec tečajev je tako zvano svobodno razpravljanje, kjer izpraševalci lahko ugotavljajo dejansko

daš bo prav v takih trenutkih govorila s svojim Bogom. Rastla bo ob Njem in iz njegovega trpljenja se krepila v upanju, da tudi zanjo pride — dan vstajenja!

NEDELJSKA MOLITEV

O BOG, KI SVOJO CERKEV Z VSAKOLETNIM ŠTIRIDESET-DNEVNIM POSTOM OČISTUJEŠ: DAJ SVOJI DRUŽINI, DA Z DOBRIMI DELI DOPOLNI TO, KAR HOČE OD TEBE S SVOJO ZDRŽNOSTJO DOSEČI.

Koledar za prihodnji teden

3. marca. PONEDELJEK. Sv. Kunigunda, cesarica
4. TOREK. Sv. Kazimir, poljski kraljevič.
5. SREDA. Kvatre.
6. ČETRTEK. Sv. Felicita in Perpetua m.
7. PETEK. Kvatre; sv. Tomaž Akv. c. učenik.
8. SOBOTA. Kvatre; sv. Janez od Boga, sp.
9. NEDELJA. 2. postna.

mišljenje ujetnikov. Kot navaja dobro kontrolirana vest, je moral za nekaj časa tudi msgr. Beran deliti žalostno usodo duhovnikov v samostanu Nova Rise. Praški nadškof je že večkrat protestiral proti zlo-stavljanju duhovnikov, a so mu oblasti vedno odgovorile samo z novimi grožnjami.

Tako pravoslavni

Katoliška agencija Inter Catholic Press poroča, da trenutno izvaja pravoslavni metropolit Makarij med prebivalstvom na ozemlju vzhodne Poljske posebno kampa-njo, da bi se priključili pravoslavni cerkvi. Kdor se upira, je deportiran.

V Franciji in Belgiji

Ob priliki svetovnega kongresa katoliške ženske mladine, ki bo v Rimu v dneh od 16. do 18. aprila tega leta, organizira belgijska katoliška ženska mladina posebno potovanje v Rim, ki se ga bodo udeležile voditeljice in dijakinje vseh belgijskih univerz.

Od 25. aprila do 8. junija tega leta bodo v vseh škofijah Francije proslavili 25letnico ustanovitve žosizma. Posebne svečanosti organizirajo za 25. april in 18. junij.

Na dan Kristusovega vnebohoda bodo v Lisieux slovesno proslavili proglasitev svete Terezije Deteta Jezusa za patrono misijonov in apostolov.

Poljski škofje in patriotična duhovščina

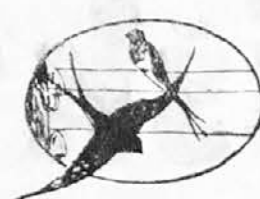
Poljski komunistični list, zlasti novi periodični list Swiat, je nedavno ponovil krivične napade proti škofu msgr. Kowalskemu. Pravi razlog teh napadov je iskati v dejstvu, da je msgr. Kowalski odbil predlog, da bi podpiral tako zvane patriotične duhovnike v njihovi politični delavnosti. Msgr. Kowalski je bil že nekoč napaden od komunističnega tiska, nakar je bil aretiran in za krajše razdobje zaprt.

Mikasubi, župan

glavnega mesta na Japonskem, Tokia, je poslal svojim nameščencem okoliščino, v kateri odkriva svojo zaskrbljenost vsled skvarjenosti socialnega in vsled zmedenosti intelektualnega življenja. Nato poudarja svoje prepričanje, da more velika vprašanja sedanje dobe rešiti edino le katoliška vera. Zato se je po petih letih razmišljanja odločil, prestopiti v katoliško vero, prepričan, da ima ona v sebi moč, postati vera vseh narodov in ras. Ob koncu okrožnice pozivlja vse, naj proučujejo katoliško vero. — Ali se ne godi, kar je rekel Jezus Judom: »Veliko jih bo prišlo od vzhoda do zahoda in bodo sedeli v božjem kraljestvu, otroci kraljestva pa bodo vrženi ven v temo?« Nezavedne kristjane meče komunistem ven, v temo nevere, pogani pa prihajajo v Cerkev!

V poganski Indiji

so sprejeli za dan počitka nedeljo: poleg tega pa tudi praznike: Božič, Vnebovstetje in tudi veliki petek. — Tako pogani in mohamedanci, ki imajo sicer petek za dan počitka, v Jugoslaviji, kjere krščanska vera ni preganjana, kakor vlada trdi, morajo pa za Božič delati in dijaki ne smejo imeti počitnice za Božič, češ da trpi šola. Sedaj pa, ko kidajo aprotovoljnoe sneg dijaki, pa šola nič ne trpi.

Sod farnim zvonom

(Nadaljevanje in konec)

TIHA ŽRTEV

Nekje na Slovenskem, v priprostem sel-skem domu na samoti je živel sivolas duhovnik. Devetdeset let mu je bilo, noge in roke so mu bile opešale, hrbet se mu je uklonil pod težo let; tudi oči mu niso več služile. Na palico se opiraje je zmogel komaj dvajset korakov poti s hišnega praga na vrt k skromnemu ulnjaku na klo-pico, kjer mu je neskončno dobro delo v ljubem božjem soncu. Na faro k maši že zdavna ni več mogel. Zato si je dal postavi-ti skromen oltar v lastni hiši. Tu je molil in maševal. Ker pa že ni več videl brati, je molil v petek in svetek samo ene in iste mašne molitve, molitve na čast pre-blaženi nebeski Gospe, katere je znal na pamet. Svoj skromni oltar pa je dal okra-siti s petimi podobami, s podobo Izveli-čarjevo in Njega vernima apostoloma Pe-trom in Pavlom. Iz svojega rodoljubnega srca preverjen, da bi bilo grdo, če ne bi posebno počastil še slovanskih apostolov, je dodal trojico še podobo sv. Cirila in Metoda. Ta oltar in pa sončna klop pred ulnjakom sta bila ves svet, ki ga je star-ček še doživljal telesno. Njegov duh je bil pa še mladosten in svež ter je dobro ume-val čas, ki se je snoval ob njem, ki je šel svojo viharno pot ob njegovi tihi samoti, tako je živel nepoznan, le njegovi prijatelji so ga od časa do časa posečali in mu prinašali vesti iz tega sveta. Veliko tega, kar so mu pravili že ni več prav umel, a toliko je spoznal, da je vse drugače, kakor pa je bilo za njega dni. Čul je, kako propa-da vera v Slovencih, kako raste greh, kako se šopiri razuzdanost, kako gospo-dari nepoštenost, kako umira v nekaterih celo ljubezen do materinega jezika.

Neverjetno je zmaljal za glavo. In če so mu trdovratno ponavljali, da je božja res-nica, kar so rekli, je še dvomil in tolažil: »Bratje mili, pomislite vendar! Saj so tudi za mojih dni živeli ljudje, ki so izdali vero in jezik. Pa ti ljudje niso bili slo-vensko ljudstvo in preden so pomrli, so se še ti spokorili. — To nikamor ne kaže: Slovenec pa brez Boga, Slovenec pa ra-zuzdan, segolten? Na kaj pa? Močnejši more biti, ker ima moč. Odkod bo naša moč, če ne bo iz ljubezni, poštenja in Boga? Ne bodite žalobarde!«

Pa so mu povedali in dokazali, da se moti. Celotno so mu povedali, da je Bog kaznoval naš rod in ga razklal kot piščal. Tedaj pa je povsili glavo na prsi, ugasle oči so se mu še plašneje razprle. Kakor da se mu besede trgajo iz srca, je potožil: »Če je to res, potem je Bog dopustil. Za kazen je dopustil, ker je Slovenec zatajil Boga in ne ljubi več svojega milega jezi-ka...«

»Gospod, prizanesi!« je sklenil na to ro-ke. Solze so mu kakor potok oblivale lice, upognjen in slab se je vlekel v svoje sve-tišče pred oltar in se zgrudil pred svojimi božjimi prijatelji. »Krizanec, je vzkliknil, ali je res?«

Iskal je sveto obličje. Zadnji žarek zaha-jajočega sonca mu je obsvetil lice. Tisto trenutje je ugasnil. Temno in žalostno je bilo obličje Kristusa in celo obrazi svetcev so turobno zrli nanj.

»Gospod moj, prijatelji božji! Prizane-site!« In je čakal in strmel, a žalost njego-ve duše se ni plegla. Narasčala je, in je

Začel se je proces,

da proglasijo za blažene šestintrideset re-dovnikov, usmiljenih bratov, ki so jih ko-munisti umorili l. 1936 v Madridu in treh drugih mestih na Španskem. — Kdaj se bodo pa pričeli procesi za proglasenje na-ših mučencev, ki so jih pobili komunisti? Kako sramoten spomin si pišejo ti prega-njanci! Kaj bodo dosegli s svojim prega-njem in repenčenjem? Da bodo verni še bolj slavni. Tako vemo, da se za prevod življenjepisa Lojzeta Grozdeta zanimajo že tudi Italijani.

Izvršilni odbor

za XXV. mednarodni evharistični kongres v Barceloni na Španskem je razpisal tek-mo za kongresno himno. Morajo tekmovati katoliški pesniki vseh narodov. Himna je lahko v latinskem ali modernem jeziku.

Teden sv. pisma

so imeli ameriški katoličani od 10. do 16. febr. v Washingtonu. Dnevna poročila tega študijskega tedna je oddajalo petdeset radiopostaj. Ali bi bilo v Jugoslaviji, kjer »vera ni preganjana« kaj podobnega mo-goče. Ne, ker vera tam ni svobodna.

čutil, kakor da mu bo umreti tisto uro. Roko je stisnil na srce, drugo je proseče stegnil h Križanemu: »Gospod, ne smrti, zdaj še ne! Rad bi videl, da bi se vrnilo moje ljudstvo k Tebi. A če hočeš žrtve za spravo, vzemi, kar imam...« In spomnil se je svojih oči, samo še nekaj sončnih žar-kov so srkale.

»Oči!« je vzkliknil zdaj pred Zveličar-jem. »Gospod, slabe so in stare, opešale so mi, a vendar še ločijo sonce — oči vzemi, Gospod, za spravo, za moje ljudstvo, za moj rod!«

In zgodilo se mu je čudno. Bolečina v duši je splaknila. Kakor prečudna godba je zavlelo ob njegovem ušesu, prečudna svetloba je ožarila svete like na oltarju pred njim. Niso bili več samo mrtev les, živeli so, vidno so jim igrali udje in ži-vele črte v licu. Trepalnice so se odpirale in zapirale, kri je dihal v lice; obrvi so se sršile svetemu Petru, brazde na čelu so se stisnile v jake gube svetemu Pavlu, sveti Ciril se je nagnil rahlo svetemu Metodu na uho, ki je glavo dvignil, kakor da se je prebudil iz zamišljenosti. Izveličar med njimi edini ni trenil, a bil je kakor ves zavzet od nepojmljive svetlosti.

Starček je drhtel v neskončni blaženosti, razširil roke in ponovil vneto:

»Oči za moj rod, Gospod!«

Tedaj je Izveličar zganil z ustnicami in dejal:

»Zato, ker si ljubil...«

S krikom veselja se je zgrudil sivi sve-čenik. Le to je še vedel, da je slep...

(Po dr. I. Preglju: Slovenska legenda).

Nebesni atlas pred dovršitvijo

V nekaj letih bo nebesni atlas gotov in na razpolago astronomom, ki bodo tako imeli študijskega gradiva vsaj za sto let. Za enkrat je dogotovljeno delo samo gle-de ene tretjine neba, ki se vidi iz Združe-nih držav.

Nebesni svod raziskuje »Veliki Schmidt«, orjaški teleskop s premerom 122 cm, ki gleda lahko na razdaljo 350 milijonov svetlobnih let. Da si lahko ustvarimo sod-bo o ogromnosti te razdalje zadošča po-misliti, da preleti svetloba v enem letu okoli 9.600 milijard kilometrov. S tem izrednim teleskopom so lahko napravili neštevilna nova odkritja, tako na primer tudi osemost velikih ozvezdij, od katerih je bilo do zdaj znanih samo 20.

»Veliki Schmidt« dela vztrajno vsako noč in napravi od vsakega dela nebesnega svoda dva fotografska posnetka v izmeri 36 x 36 cm, enega z rdečim filtrom in drugega z modrim filtrom. Po končanem delu bo na razpolago 2000 plošč, iz ka-terih bo razvidna slika vsemirja. Even-tuelne izredne pojave v tem času bodo še podrobneje preučevali z orjaškim telesko-pom na gori Palomar, katerega premer je 508 cm. Ta observatorij bo dal vsa svoja silna sredstva na razpolago tudi tujim znanstvenikom, ki bi na podlagi nebesnega atlasa želeli poglobiti svoja raziskovanja o določenih vprašanjih.

Pri izdelavi nebesnega atlasa sodelujejo tudi številne druge zvezdarne po vsem sve-tu, ki so sprejele vsaka svoj del neba v fotografiranje.

Atomska energija v industriji

Po eksploziji prve atomske bombe so obširno razpravljali o možnosti uporabe tega ogromnega vira energije v miroljub-ne namene na industrijskem področju. Na-prava za centralno kurjavo, ki so jo zdaj zgradili v Angliji, prva te vrste na svetu, utemeljuje upanje, da prehaja tudi na atomskem področju znanost iz faze razisko-vanja v fazo praktične uporabe. Nova na-prava je sorazmerno majhna in se je go-tovo ne more označevati za dovršeno; vendar je nedvomno, da pomeni resničen in pravi mejnik v pogledu industrijske uporabe atomske energije. Naprava ogreva stavbo centra za atomska raziskovanja v Harvellu, v katerem je 80 pisarn; naprava ogreva s toploto, ki jo proizvaja velika eksperimentalna atomska peč. Napravili so pa tudi že nove napeljave, s katerimi bo-do eventualno razširili kurjavo na dve ali tri nadaljnje zgradbe.

Stalni tok tople vode, ponoči in podnevi, omogoča osem ton težki transformator, ki je priključen napravi za ohlajevanje atom-ske peči; voda kroži iz črpalke po str-njenem sistemu, nadaljnji transformator uvaja toploto v glavno napravo z njenimi spoji in radiatorji. Ta posreden sistem naj prepreči nevarnost radijskega izžarjevanja, ki bi se lahko preneslo iz peči.

Tisoč novomašnikov

bodo posvetili v Španiji ob priliki medna-rodne evharističnega kongresa v Barce-loni prihodnji mesec maj. Bodoči novo-mašniki so večinoma Španci. Ni še dolgo od tega, ko je tam divjalo komunistično nasilje proti katoliški Cerkvi. Pobili so 16.000 duhovnikov in redovnikov. Kaj ima-jo ubijali sedaj od tega? Vrste katoliških duhovnikov rastejo. Imenovano posvečenje je pravi dokaz neminljivosti katoliškega duhovništva. Kri mučencev — seme novih kristjanov (duhovnikov), — je že Tertulijan v tretjem stoletju klical preganjaleem kr-ščanstva.

Štiri leta strahovlade na Češkoslovaškem

Dne 25. februarja so pretekla štiri leta, ko se je na Češkoslovaškem zabrdnuta komunistična manjšina pod vodstvom Kremlja polastila oblasti. Ukaz za takojšnjo akcijo je prinesel iz Moskve bivši Sovjetski minister v Pragi Zorin, in Gottwald se ni pomišljal ga izvesti.

Tragični dnevi, ki so videli zatoni češkoslovaške demokracije, ki si je domisljala, da bo lahko s pomočjo »nacionalne fronte« prisilila komunistično stranko k demokratskim običajem, so nam vsem še živo v spominu.

Ze v letu 1945 se je posrečilo komunistom, da so se s pomočjo »osvobodilne vojske« — pod katere krinko so se enako kot v vseh drugih današnjih komunističnih državah skrivali pravi komunistični nameni, ki so pod tako zvano osvoboditvijo razumeli pač le komunistično podjarmljenje — polastili ključnih položajev v vladi (notranjega ministrstva) in s tako zvano nacionalizacijo tudi večine gospodarskih virov dežele. Da dosežejo svoj končni cilj, komunistično diktaturo, so uporabili vse sile marksističnega pekleskega stroja: brezvestno taktiko, prevare, strahovanje, teror.

Po ponesrečenih komunističnih atentatih na priljubljene politike Jana Masaryka, Zenka in Drtino, je leta 1947 med češkim in slovaškim narodom začelo naraščati sovraštvo proti komunistom in Sovjetski zvezi in je bilo tako jasno, da bodo komunisti pri volitvah, ki so bile določene za maj 1948, doživeli

strahovit poraz.

In tako so komunisti v začetku leta 1948 izzvali krizo vlade, ko se je komunistični minister Nosek branil izvesti sklep vlade, po katerem bi se morala takoj ustaviti bolševizacijske policije. Komunisti so prešli k totalitarni akciji izven parlamenta. Po vsej deželi je komunistična stranka organizirala tako imenovane »revolucionarne akcijske odbore«, ki so nasilno odstranili krajevne upravne oblasti. Dogodki so dosegli višek, ko je komunistični voditelj Gottwald 25. februarja 1948 zagrozil težko bolnemu predsedniku Benešu s sovjetskimi četami. Beneš se je vdal, državni udar je bil končan.

Vest o katastrofi je zajela Prago, politični krogi so bili paralizirani po komunistični nesramnosti. Pa tudi ob tem zatonu svobode, ko je strah zaprl usta večine, je Praga imela pogum, da je dvignila glasen protest. Ogromne množice študentov so prikorakale pred Hradčane, sedež prezidenta in vzklikale v obrambo demokratske svobode. Glas o študentski manifestaciji se je naglo razširil po vsej Pragi in dvignil moralno meščanov. Redna policija se je pridružila študentom. Toda v bližini Hradčanov so stali strateško razporejeni Nosekovi biriči... Niso se obotavljali: zagrmelo so strojnice in desetine študentov so obležale ranjene, eden je kasneje v bolnišnici umrl. Na stotine študentov so aretirali. Bil je zadnji krik svobode Češkoslovaške.

Na Prago je legla noč diktature.

majo več. — Ko pa Metod, oče 4 otrok, ne more kupiti zanje ničesar, sem glasno zaihtel. Ali veš, kako trpi oče, ki svojim otrokom ne more kupiti ničesar, ker je brezposeln; ali si se že kdaj zamislil v trpljenje umirajočega očeta, ki ve, da mora zapustiti svoje otročje nepreskrbljene? — Si čital zadnji odstavek?

In Stariha! Oj Stariha je šel na Repentabor. Opiral se je tam na nizki severni zid. »Iztegnil je roko čez vzhodno pobočje Nanosov in je dahnil: »Tam je Ljubljana, kot bi dahnil tam so sanje.« A v istem trenutku ga je obšel sram. O Stariha, ne skrivaj svojih čustev. Tudi nam Tržačanom je duh premnogokrat zahrepenel po beli Ljubljani, kaj se le tebi. Veš, kaj nam je bila Ljubljana v 25 letih suženjstva? Kar je bil Judom Jeruzalem, to nam je bila Ljubljana. In kakor kajko Jude ob templjskem zidu, tako jokamo mi ob razvalinah. A veš, Stariha, ni vse v razvalinah, in še v senci razvalin klijo tiho skrite cvetke. — Le piši Stariha, »da ni glavni cilj človekov, rešiti si kožo, zrniti se k polni skledici. Ne moreš duhovno iz Evrope, stal boš »na trtvi straži v tej stari Evropi. Vidim te, kako stojš na travnati poti pri severni strani Repentabra in kako raste v tebi misel, da hočeš biti svodna kaplja, ki teši žejo in hladi bolečine, ki umiva oči, da vidiš jasno, čisto, ravno in daleč predse...« Zahvaljen, Stariha, oj zahvaljen!

F. P.

PRISPEVAJTE
za L. Kemperlov sklad!

GOSPODARSTVO

Še en glas o Mohorjevih knjigah

Glede Mohorjevih knjig naj se še jaz oglašim. Nimam višje izobrazbe, je to torej glas iz ljudstva.

Res ima Jalen v začetku preveč strokovnih izrazov, a to je treba preskočiti, nekaj pa kljub temu človek ugaane in dobi pogled v življenje lovca.

Glede črtice Kačurjev rod je pa moje mnenje, da jih ne razume tisti, ki hodi mnoge v kino in malo misli ali pa prav mladi. Ti slednji bodo našli v takih spisih pravilno razlago za težavne dogodke življenja. Težje črtice naj bi se v družinski poljudno razlagalo. Knjige morajo imeti namen, da dvigajo ljudsko izobrazbo. V prejšnjih časih so imeli preproste spise, bilo je pa tudi življenje silno preprosto in izobrazba na zelo nizki stopnji.

V »Materini luči« pisatelj opisuje neprijetnosti in muke, ki zelo sličejo težavam v borbi za kruh in obstanek. In v tem sovravnem okolju, ko »se ti trnje sebičnosti do krvi zadira v glečnje«, ne obupaj, ne plaši se, prisvetliva ti bo luč, mehko in mila kot materina.

»Pustna šema« bo nekoliko težja. Ne vem, kaj je mislil pisatelj; jaz sem jo tako razumel: To je človek obupanec z ubito dušo, kakor jih večkrat srečujem v življenju. Še krepke postave, močnih udov, a že brez idealov, brez vsake ideje, brez cilja. Hodi ker pač mora hoditi kakor navita ura, a v duši je noč, obraz zagrnen s črnino; ko se obrne, zažuga s pestjo, ljudska sodbja v njem je: človek brez srca. Zgarana ženska, četudi sirotna, ima vsaj neki cilj pred seboj, ki ji daje moč, da se ubija s trhljem trnjem. Tam doli v mestu pa se pretaka blato nemorale.

V »Pot v Mavhinje« je hitenje modernih

tako živo opisano, da sem moral čitanje prekiniti, ker je preveč odgovarjalo boleštni naglici, s katero se živi. Še pri kosilu misliš in skrbiš, kako boš hitreje delo nadaljeval in dokončal. Kako to, da 16 let nimam enega dneva, medtem ko je toliko brezposelnih, ki nič ne delajo? »Ali je kaj hujšega kot občutek, da ne znaš in ne moreš več počivati?« Sedaj mi pri kosilu večkrat splava misel k srečnim cigantom, ki v senci svojega vozička mirno uživajo borbno kosilec, in tedaj se umirim tudi jaz.

»Vesela pesema« je pač lahko razumljiva. Ali ni krasna misel, »da je zaradi ljudi, ki so ti pripravljeni v stiski pomagati in ob uslugi ne računajo na plačilo, vendarle vredno živeti?« Zadnji trije odstavki so zame pravi biseri: »Jaz sem mislil na tisto veliko uro, ko se bo dopolnilo, kar mi je doživetje v bolnišnici samo nakazalo... Tedaj se bodo Bela Krajina, Kras in Tirolska zlili v eno samo čudovito deželo, iz katere srce nikamor več ne bo hrepelo?«

V vsaki črtici najdes misli, ki ti globoko segajo v dušo, n. pr. v »Prebujenje na Krasu«. »Ti človek Zapada imaš dva kosa kruha, tvoj bližnji, nobenega. Sam imaš več strehe nego tvoj bližnji z vso družino...« »tvoja vera je mrzla, okamenela. Že davno si zatajil Boga v sebi. V krvi in ognju prihaja sodbja nad svet, a ti stiškaš krščanstvo sebično v svojem srcu, namesto da bi ga kot živo seme vrgel med ljudi.«

Vse drugačno je »Srečanje«. Ali si že okusil srečanje s prijateljem po dolgem času? Usta molče, le srce govori. Sem pa tja kak stavek, ki vse osvetljuje. »Pustiva to...! Pustiva...! Pustiva vse, kar je minilo...« Metod — jeklen značaj! Ni ga strlo! »Saj niso mrtvi, saj živijo! Samo teles ni-

jejo, da je najstarejša božja hiša cele obširne okolice. Celo iz Bohinja, kjer je bilo v prvih časih pokristjanjevanja Slovencev še mnogo poganov, so nosili megi krščanske mrlične na hrbitih čez alpske prelaze, da so bili po krščansko pokopani.

Turški napadi tudi niso bili prizaneženi Goriški. Koncem l. 1469 so Turki opustošili trge in vasi in požgali cerkve, tisoče ljudi umorili in odpeljali so tisoče ljudi v sužnost, naropali ogromne množine blaga, ga natovorili in odpeljali s seboj. Čez tri leta so se zopet oglašali na Goriškem in v Furlaniji in odpeljali 12.000 ljudi v suženjstvo. Najhujše so pa trpele Goriška in druge primorske pokrajine vsled turškega napada 1477. Benečani so se vojskovali s Turki na Grškem in v Albaniji. Sultan Mohamed je pa napadel Benečane na njih ozemlju. V Furlanijo je poslal 30.000 vojakov, ki so zavzeli beneške utrdbje od Gorice do izliva Soče, krščansko šibko vojsko razpršili, se razlili po vsej Furlaniji tja do reke Piave in upelili mesta, vasi, vinograde in druge nasade, tako

Jaro pšenico

sejemo koncem februarja do sredi marca. Poznejše setve niso priporočljive.

Od znanih pšenice kot jara pridejo v poštev le »mentana«, po kateri pa je letos veliko povpraševanje in se jo težko dobi. Kolikor jo je bilo v zalogah, je vsa določena za posetev v Polesine, kjer je voda uničila jesensko setev in bodo sejali jaro pšenico na ozemlju, od koder je voda že odtekla.

Zato pozivamo naše kmetovalce, da si medsebojno pomagajo pri oskrbi semen.

Pri okopavanju trt

moraš paziti, da ne bi rastle korenine iz zlahtnega dela trte, temveč samo iz divje podlage. Računati moramo namreč še vedno s trtno ušjo, ki uničuje korenine zlahtnih trt, dočim se ne loti korenin divjakov. Ker je pri rastlinah vedno neko soglasje med delom nad zemljo in onim pod zemljo (s koreninami), bi se lahko trte posušile ali bi vsaj osižele, če bi trtna uš uničila korenine iz zlahtnega dela trte.

Zato pa pri okopavanju prerežemo vse korenine, ki bi rastle iz zlahtnega dela. Posebno moramo paziti na mlade cepeljenke, ki so navadno nekoliko več prisute: na vsak način prerezati in izruti iz zemlje vse korenine, ki bi poglale iz cepiča.

Deteljo sejemo med pšenico

le v dobi, dokler se pšenica ne začne stebiliti. Letos je verjetno, da se bo stebila pozneje, ker je februarški mraz zadržal rast.

Če hočeš sejati deteljo med pšenico, moraš pšenico najprej opleti in vsejati seme na opleto zemljo, potem pa z grablja-

ča je vsa pokrajina sličila velikanskemu ognjenemu morju.

Ti strašni turški napadi so pustili globoke in trajne spomine v deželi. Neustrašni borci so se branili v taborih proti Turkom. Taki tabori še danes stojijo včasih kot naselje, včasih kot obzidja: na pr. nad Črničami, pri Dornbergu, v Košani na Krasu, v Silentabru in Repentabru in drugod. Ob cesti med Podbrdom in Zalim logom se nahaja pri Petrovem brdu tako zvani Turki križ. Postavili so ga prebivalci v spomin na boje, v katerih so zmagali Turke. Dr. Janez Ev. Krek je napisal petdejsko igro Turki križ, ki opisuje dotične boje in dogodke. Enaki turški križ se nahaja v soteski pod Podselom med Volčami in Kanalom. Na enake boje spominjajo Turki klanec na cesti med Hrušico in prvo gospodarsko hišo v tri ure dolgem gozdu proti Kalcem.

Tam nad Mačjim kotom in ob južnem vrhu sivega, kamenitega Kovka so bili baje v davnih časih vkovani v skale veliki in močni železni obroči, na katere so prive-

Odsotnost Rusov na olimpijskih igrah

Pretekli ponedeljek so se zaključile zimskie olimpijske igre v Oslu na Norveškem. Udeležilo se jih je 1500 športnikov in športnic iz 30 držav. To pot jih je prišlo še nekoliko več nego leta 1948, ko so tekmovali pri zimskih olimpijskih igrah športniki iz 28 držav. Letos so prišli tudi iz sovjetskih podložnic Bolgarije, Ogrske, Češkoslovaške, Poljske in Romunije. Edinole zastopnikov sovjetske Rusije ni bilo.

Odsotnost Sovjetov je zbudila pozornost, saj je znano, da se v Rusiji goji šport zelo intenzivno in da so sovjetski športniki dosegli zelo lepe uspehe. Zakaj torej niso prišli v Oslo, da bi se tam pomerili enaki z enakimi?

Neki ameriški list je na vprašanje dal sledeči odgovor:

»Sovjeti se čutijo enako slabe kakor vsi tisti, ki trpe zaradi strahu manjvrednosti. Niso sposobni, da bi hladnokrvno prenesli poraz. Ker menijo, da je njihova država nekaj edinstvenega in da njeni državljani v miselnem, fizičnem in v vseh drugih ozi-rih nadkriljujejo vse druge, je nemogoče, da bi podvrgli te žive vzore popolnosti stvarnim preizkušnjam tekmovanja. Ali bi na primer sovjetski smučarji še lahko kdaj pogledali v oči Jožefu Stalinu, če bi bili v tekmovanju s kapitalističnimi sužnji premagani?

Res, če pogledamo na zaključno lestvico uspehov, ki so jih posamezni narodi dosegli, dobimo, da so zasedli prvo mesto Norvežani; šele za njimi pridejo Združene države. Kako bi n. pr. Sovjeti prenesli, da bi recimo finski dirkač pretekel njihovega? Zato so rajši ostali doma, kjer lahko nemoteno trdijo, da so prvi športniki sveta.

mi nekoliko zravnati. Kjer je pšenica sejana s strojem-sejalko, je to opravilo precej enostavno.

Na vsakih 100 m² površine vsejemo po 30 dkg, to je nekaj več kot 1/4 kg semen-ske detelje.

Če pa hočeš sejati med deteljo tudi travo, potem moraš vedeti koliko se je seje na 100 m², če bi sejali travo samo za sebe. Za primer vzamemo angleško ljuljko (rigeto), katere sejemo na 100 m² po 60 dkg, če jo sejemo samo za sebe. Če hočeš potem sejati polovico detelje in polovico trave, ne smeš vzeti za 100 m² deteljinega semena 15 dkg in travinega 30 dkg, temveč vedno najmanj 10% več.

Si uredil krone sadnega drevja?

Zadnji čas je za to, ker marec je tu in s tem tudi doba pomladnega poganjanja, ki bo letos mogoče nekoliko zastalo. Vendar krone morajo biti urejene prej kot poppe nabrekne. Odstrani veje, ki se guli-jo ali pa bi se lahko guli. Če napraviš pri tem večje rane, posebno z žago, potem jih lepo prireži: lub naj ne štrli od ran. Večje rane pa moraš tudi namazati s cepilnim voskom.

Če greš v Rim

in se zanišaš za drevesa, potem oglej si cipreso na dvorišču Muzeja v Termah, katero je zasadil Michelangelo pred skoraj 500 leti. Še starejša je pa oranžno drevo na dvorišču cerkve sv. Sabine na Aventinu, ki je bilo vsajeno od sv. Dominika v 13. stoletju; na tem drevesu zorijo vsako leto pomaranče.

zovali mornarji, ko je bila še vsa Vipavska dolina obširno jezero, svoje ladje.

Pripovedka o kralju Matjažu, ki spi pod visoko goro s svojo zvesto vojsko in čaka, da bo sila in trpljenje slovenskega naroda postalo neznosno, ko bo vera, resnica in pravica, svoboda in ljubezen zatirana in preganjana, kakor nikdar poprej. Tedaj se na poziv prebudi Matjaž s svojo vojsko, izdere meč in gre v sveti boj za »križ častni in svobodo zlatu« in premaga vse sovražnike. Tudi goriški Slovenci čakajo kralja Matjaža, ki spi pod Čavnom ali Nanosom s svojo zvesto vojsko za kamenito mizo. Brada se mu je sedemkrat ovila okrog mize. Meč visi na steni poleg njega, dokler ga ne izdere junak in pozove Matjaža na boj za sveto pravico slovenskega naroda. Kralj Matjaž si pomane oči in povpraša: »Kakšno je nebo?« In junak odgovori: »Nebo je zastrto od perutnic črnih vran. Ni ga videti. Vstani, kralj Matjaž s svojo vojsko in vrni narodu pravico, resnico, vero in svobodo!« Matjaž vstane, opase meč in z njim vstane njegova

Gozdovi v Italiji

Vseh gozdov je v Italiji nekaj nad 5 1/2 milijonov hektarjev, od katerih pa je komaj dobra tretjina pravih visokodebelnatih gozdov, ostalo je bolj grmičevje, četudi je v zemljiški knjigi zapisano kot »gozda«.

Računajo, da so ti gozdovi dali lansko leto

3,8	milj. m ³	gradbenega lesa,
42,4	»	q drv,
5,2	»	q sladkega oglja,
2,5	»	q kostanja,
1,1	»	q želoda,
40,000	»	q luba za česlovino,
128,000	»	q plutovine,
7,380	»	q smole,
32,430	»	q pinolov.

Ker je lastna proizvodnja prepčila, so lansko leto uvozili nad 1,2 milj. q raznega lesa in drv. V tem seveda niso vštete količine, ki jih uvozijo tvornice celuloze in papirja. Te uvozijo letno skoraj 2 milj. q lesne tvarine, to je mnogo več, kot polovico lastne potrebe.

Živinoreja v Italiji

V l. 1950 je bilo v Italiji (v tisočih glav)

8,331	goved,
769	konj,
771	oslov,
398	mul in mezgov,
4,052	prašičev,
10,295	ovce,
2,489	koz,

Računajo, da je znašala l. 1950 proizvodnja živinoreje (v tisočih q)

3,170	govejevega mesa,
2,370	svinjine,
570	ovčjega in kozjega mesa,
220	konjskega mesa,
630	perutnine,
460	kunčevine,
2,880	jaje,
75,000	mleka,
520	masla,
2,500	sira,
1,040	slanine in masti.

Parazit proti parazitu za rešitev koroze

Ameriško poljedelsko ministrstvo objavlja, da bodo zdaj lahko bolje pobijali korožno mušico s pomočjo drugega parazita.

Do odkritja tega parazita, muhe »Lyddella stabulans grisescens«, je prišlo po 30 letih poskusov, s katerimi so iskali žuželko, ki bi bila naraven sovražnik korožne mušice. Od leta 1920, ko se je pojavila na poljih Združenih držav mušica, je pošiljalo poljedelsko ministrstvo entomologe in fitopatologe v Evropo in orientalne dežele, to je v kraje iz katerih izhajajo mušice, da bi našli druge žuželke, ki ne bi bile škodljive poljedelstvu, ki bi pa vseeno preprečile širjenje mušice. Od 22 najdenih žuželk se jih je samo 6 prilagodilo ameriškim prilikam; te žuželke so nato gojili posebno pazljivo in jih razdelili po področjih, ki jih je mušica najbolj ogrožala. Po nekaj letih skrbnega opazovanja so ugotovili, da je »Lyddella« najuspešnejši sovražnik nevarnega zajedalca: nova muha lahko uniči 40 do 60% škodljivih zajedalcev, ki okužujejo obširne nasade koroze na srednjem zahodu Združenih držav.

»Lyddella« je zelo podobna navadni muhi: je samo nekoliko večja, daljša in tanjša in ima daljše noge. Samica muhe išče odpadle korožne mušice, ki jih odlaga mušica navadno ob vходу v luknjo, ki jo zabada v korožno steblo in v kateri odlaga male ličinke. Uvožena muha išče nato ob luknjah mušico in jo uniči ter se hrani z njenim trupom. Čeprav zmaga nove muhe ni dokončna, je vendar njena uporaba v boju proti škodljivemu zajedalcu zelo učinkovita. Leta 1949 je korožna mušica uničila korožni pridelek v vrednosti 353 milijonov dolarjev, lani pa je ta številka padla na 85 milijonov.

vojska v boj za »križ častni in svobodo zlatu«.

Gorica, mesto vrtov in cipres, prelepa prestolnica Goriške dežele skozi mnoga stoletja. Zgodovina nam baje o tej ljubki globlji ob dolnji Soči in ravnini med Vipavsko dolino, Furlanijo, Krasom, Gorami in Brdi; Slovenci so jo ustanovili in ji dali ime. Skromen kraj je značila prvotno, imenitnejši je bil Solkan, prva velika župnija v naši pokrajini. Leta 1001 je cesar Oton III. podaril oglejskemu očaku Janezu polovico graščine Solkan in kraja Gorice z vsemi posestvi, gozdovi ležečimi med Vipavo in Sočo do alpskih prelazov, približno današnjo Goriško, drugo polovico pa furlanskemu grofu Verougutu, ki je združil Furlanijo z Istro. Majnhard III., koroški Epenstajnovce se je poročil z njegovo hčerko Jadvigo in sezidal goriški grad in se nazival grof goriški, kar res potrjuje listine iz l. 1060. Oglejski ožak ga je imenoval za svojega oskrbnika, čuvaja svojih goriških posestev, tako da je upravljal od slej celo Goriško. (Nadaljevanje)

Dr. IVO ČESNIK:

Nekaj goriškega narodnega blaga

V Hudi Južini ob Bači si pripovedujejo tole zgodbo: Ko je neki fant moral v vojno, je obljubil svojemu dekletu, da se vrne, ako mu ostane zvesta. Ko je vojna končala, je neko noč pozvonilo na dekletovih vratih. Vstala je naglo, se napravila in odšla ven. Fant je čakal nanjo na konju, jo dvignil k sebi in s strašno brzino odjedil in ji govoril: »Poglej, ljubica, kako sveti mesec in kako hitro jezdiš do mrtveci!« Končno prijezdi vojak do pokopališča, skoči s konja in se pogreze v grob, kamor poskuša potegniti tudi svoje dekle. Temu se pa posreči, da se mu iztrga in se zateče v mrtvašnico, kjer se nahaja na mrtvaškem odru drugi mrlič, ki ji pomaga, da se reši. Vrne se domov, kjer pa ne najde nobenega znunca več in tako ugotovi, da je bila dolgo odsotna.

Nasproti Tolminu stoji na desnem bregu Soče med rodovitnimi polji vasi Volče cerkev sv. Danijela v lesu. O njej pripovedu-

ŽenapodkomunizmomS T R Ž A Š K E G A

Osnova sovjetske industrijske proizvodnje je *norma*: to je točno določena najmanjša količina dela, ki ga je treba napraviti, da dobiš normalno mezdo. Navadno se norma doseže, tudi če je treba za to na teden 65 ur dela; to pravilo velja tudi za žene, ki tvorijo zdaj nad polovico sovjetskega delavstva. Ker ni uradnih statistik, ni mogoče reči, koliko žen vrši kvalificirano delo; resnica bo splošno, da velika večina žen opravlja ročna dela, med temi tudi najtežavnejša in najnadležnejša. Pri nočnih izmenah delajo žene točno pod istimi pogoji kot moške.

»ENAKOPRAVNOST« V KAZNIH

Normo — ali akordno delo — so uvedli v vseh podložniških državah, kjer so postali sindikati orodje vlade, s pomočjo katerih pritiska pa na delavce, da opravijo predpisano delo. Prav tako kot v Sovjetski zvezi tudi v teh deželah kaznujejo delavce, če prihajajo prepozno na delo, če opravijo slabo ali pomanjkljivo delo in sploh za vsako pogreško. Po tretjem kaznovanju jih pošljejo v koncentracijska delovna taborišča, kjer delajo od 12 do 14 ur na dan brez vsake plače in pri pičli hrani. Lahko razumljivo je, kako zelo vsi ti pogoji ško-

dujejo zlasti ženam, ki morajo pred odhodom na delo poskrbeti še za razna gospodinjstva dela in ravno tako, ko se vrnejo z dela domov. Če ni pri hiši stare matere ali kake stare tete, se sploh ne more rešiti vprašanje, kako imeti otroke snažne in kako preprečiti, da se ne igrajo sredi ceste.

MANJ »ENAKOPRAVNOSTI« NA VODILNIH MESTIH

Res je v Sovjetski zvezi kot tudi v podložniških državah posamezna žena zasedla tudi višje mesto, tako v industriji kot v poljedelstvu. V razmerju z navadnimi mezdami so te žene zelo dobro plačane; da si ohranijo svoje mesto, so na svojih vodilnih mestih proti delavcem tako stroge, da se to njihovim zahodnim tovarišcem ne bi moglo niti sanjati. Država jih pa podpira v njihovih najstrožjih ukrepih, če gre za kaznovanje delavca, ki ni dosegel norme.

Sicer pa je v območju sovjetskega bloka sorazmerno število žen na vodilnih mestih zelo majhno. Statističnih podatkov ni, po raznih znakih sodeč lahko ocenimo to število na okoli 10%.

(Konec)

Z G O R I Š K E G A

Plazovi na Tolminskem

Sedaj se odkriva v vsej tragiki nesreča, ki je zadela Slovenijo, in zlasti se naše bližnje hribe pri zadnjih sneženih neurjih. Po dveh tednih so oblasti toliko pregledale in ocenile položaj, da vedo vsaj približno, pri čem so. Najprej so očistili železniške proge in odkopali številne vlake, ki jih je sneg ustavil na poti. Računajo, da je znašalo število zasneženih vagonov v Sloveniji okrog dva tisoč. Nato so začeli čistiti poti. Tu je šlo delo teže od rok. Ni bilo zadosti motornih plugov na razpolago. Zato so večino dela opravili z lopatami. Pri tem so pomagali domačini sami in pa vojaštvo. Odkidali so ceste iz Tolmina proti Kobaridu in Bovecu. Težko je šlo, posebno zadnji del proti Bovecu, kjer je zapadlo tri metre snega, več kot v Trenti. Na drugo stran so začeli odpirati poti proti Idriji in Cerknem. Seveda so pri tem čistili le glavne poti, stranske še vedno čakajo in bodo čakale, da jih očisti spomladanski dež ali sonce. V tem oziru so posebno prizadete vasi na Trnovski planoti. Ceste do njih so tako zasnežene, da ne more do njih nobeno vozilo, kvečjemu kak smučar. Zato pa so začeli ondodnim prebivalcem metati hrano s padali. Tako so že večkrat preskrbeli vasi Čepovan, Gorenjo Tribušo in Vojsko. To bodo morali še dolgo delati, ker ni upanja, da bi mogli do teh vasi pred pomladjo. Tudi cerkljanski hribi so neprehodni.

Toda hujše kot zameti so plazovi. Teh se sedaj ljudje najbolj bojijo, ker so najbolj nevarni. Zaradi plazov je bilo že veliko človeških žrtev, računajo da okrog petdeset. Za vse pa ne vedo še, kajti kdo zna, kako je v onih vaseh, do kamor niso še dospele rešilne akcije? Zaradi plazov so morali izprazniti cele vasi. Tako so n. pr. izpraznili docela ali deloma naslednje vasi: Borjana, Prosnid, Trenta, Soča, Čezsoča, Drežniške Ravne, Jezercu, Magozd, Koseč, Volarje, Krn, Čadr, Grant, Rute, Znojile v Baški grapi in druge. Vseh skupaj okrog 20 vasi. Poleg človeških žrtev je prav velika tudi gospodarska škoda. Plazovi so porušili samo na Tolminskem kakih 150 gospodarskih poslopj, stanovanjskih hiš in hlevov. Odnegli so stotine ton sena, pokopali desetine in desetine glav živine, ovc, koz. Ljudje so zaskrbljeni, kako bodo prehranili živino, ki je ostala. Po zadnjih cenitvah računajo, da znaša do sedaj povzročena škoda zaradi snega in plazov okrog 50 milijonov din.

Bolniško zavarovanje služkinj in hlapcev

Uradni list z dne 18. jan. prinaša uredbu o bolniškem zavarovanju hišnih pomočnic in hlapcev. Do sedaj ti niso imeli pravice do zavarovanja za primer bolezni. Če so oboleli, so se morali zdraviti na svoje stroške ali pa gospodarjeve. Po novi uredbi pa, kdor je pri enem delodajalcu zaposlen vsaj štiri ure dnevno in prejema plačilo v denarju ali v blagu, ima pravico pomoči bolniške blagajne. V ta namen bo dobil vsak zainteresiranec posebno izkaznico.

Prispevke bo plačeval gospodar, in sicer 130 lir tedensko. Zavarovanec bo imel pra-

vico do zdravniške pomoči, če dela vsaj že šest mesecev in če je bilo vplačanih na njegovo ime vsaj 12 tedenskih prispevkov v zadnjih 24 tednih.

To je bila brez dvoma potrebna in koristna uredba.

Sedaj je treba, da se zakonsko zaščiti še prosti čas, ki ga morajo gospodarji dati svojim služabnicam in hlapcem. Po nekod so že uvedli po en prosti dan v tednu, oziroma po dva poldneva. V Gorici tega še ni, toda potrebno bo, da se to upelje tudi v Gorici, ne da bi morali čakati šele na zakon.

Poroka v Ameriki

V mestu Londonu v Kanadi sta se dne 23. febr. poročila Ivanka Volk, s Trnovega pri Gorici, in Marijan Blažko, iz Župuz pri Šturjah, oba begunca. Nevesta je bila v Gorici članica dekliške Marijine družbe ter je vso dekliško dobo preživela kot služabnica pri družini goriškega mestnega svetnika g. Brumata. Mlademu paru naše čestitke in voščila.

Romanje v Lurd

Bralce opozarjamo, da namerava skupina slovenskih duhovnikov iz Trsta in Gorice pripraviti skupno romanje v Lurd prihodnji mesec julij. Kdor bi se romanja želel udeležiti, naj že sedaj začne misliti na to in se pripravljati. Stroški za pot bodo znašali približno 20 tisoč lir v tretjem razredu. Ostali stroški so povrh. Pozneje bomo javili natančnejša navodila.

Pustni večer v Gorici

SKPD v Gorici, ki si je nadelo nalogo, da hoče skrbeti tudi za prijetno in dostojno zabavo med Slovenci v Gorici, je za pustni večer povabilo dijakke srednješolskega dijaškega krožka, da so ponovili veseloigro »Romualdove skrbis«, s katero so že enkrat prej nastopili. Dijaki so v polni meri potrdili sloves, ki ga uživajo, da je njihov podajanje doživeto in skrbno pripravljeno. Obilna udeležba izbranega občinstva, ki je s toliko simpatijo spremljalo zaplet in razplet Romualdovih dogodivščin, je bilo prvo zadoščenje za mlade dijake in prireditelje. Koga naj med igralci posebno pohvalimo, skoro ne vemo, ker je vsak po svoje dobro igral in ugajal. Tudi kvartet »razposojenih pevceev« s harmoniko je posrečeno zapolnil odmore med dejanji in pomagal ustvariti pravo pustno razpoloženje. Bili smo torej zadovoljni s pustnim večerom in je bilo le to žal, da nas, zaradi tesnega prostora, ni bilo več navzočih.

Postne pridige

bodo v Gorici na Travniku vsak petek ob 8. uri zvečer. Četrte ure pred začetkom pridige se začne molitev rožnega venca. Prva pridiga bo prihodnji petek 29. februarja.

Ob začetku meseca v Gorici

V soboto bo prva sobota v mesecu. Ob 6h v stolnici običajna pobožnost prvih sobot.

Zvečer ob 8h mesečni sestanek za moše in fante na Placuti.

V nedeljo ob 8h zjutraj sv. maša s skupnim sv. obhajilom pri sv. Ivanu.

103. obletnico smrti Franceta Prešerna

bo Slovenska prosveta v Trstu proslavila v nedeljo, 2. marca, s slavnostno prireditvijo v Auditoriju Zvezniške vojaške uprave. Začetek ob 17. uri 30 minut. Na sporedu: Beseda o Prešernu (Vinko Beličič), recitacije Prešernovih pesnitev, solistični nastopi sopranistke Milene Čekutove, Baritonista Marjana Kosa, pianista Gabrijela Devetaka, mešana nega komornega pevskega zbora »Škrjanček« iz Trsta, ki bo pod vodstvom Ludvika Klakočerja prvič izvajal »Zdravljico«, katero je za to priliko skomponiral Gabrijel Devetak. Vstop z vabili, ki se dobe v Trstu in zunaj Trsta na običajnih mestih.

Vabilo v Bazovico

Dijaki Slovenske dijaške zveze v Trstu ponovijo v nedeljo dne 9. marca ob 4.30 uri popoldne v dvorani na Bazovici igr »Mlini pod zemljo«.

Iz Beneške Slovenije

Št. Lenard

Dne 19. 2. t. l. je pokrepčan od vseh zakladov sv. Cerkve, mirno v Gospodu zaspal Ivan Ošnjak, bivši cerkovnik Sentlenarske župnije in oče preč. gospoda Evgena Ošnjak, bivšega župnika iz Borjane pri Kobaridu. Pokojnik je bil zelo priljubljen v vsej Slov. Benečiji kar je pričala velika udeležba duhovnikov in ljudstva. Domači g. župnik je iz oltarja pregovoril nekaj lepih besed pred svojim bivšim cerkovniku katerega je priporočil pobožnim molitvam navzočih vernikov. Njegovi edini ostali sin duhovnik je tudi na pokopališču pregovoril nekaj besed polnih vere in sladkega upanja, da bo prišel dan ko bo zopet videl svojedraga, ki zdaj vsi skupaj v Kristusu počivajo.

Blagumu pokojniku naj ljubi Bog podeli večno plačilo, sinu duhovniku in ostalim sorodnikom pa krščansko vdanost v božjo voljo.

Snegovi in plazovi v deželi

Sneženi metej je v dneh 13. in 14. febr. blokiral vso Benečijo; niti najstarejši ljudje ne pomnijo kaj takega. Medtem ko ga je padlo po dolinah poldrugi meter, ga je v hribihih do streh. V vasi Matajur ga je čez štiri metre. Ljudje so zvonili z zvonovi, da bi zbudili pozornost po sosednjih vaseh in da bi jim kdo prišel na pomoč; pa pomoči ni bilo, ker tudi sosednje vasi: Mašera, Trčmun, Strmjača so bile v enakem položaju. Šele po treh dneh se je posrečilo nekemu Matajurcu, da se je mogel spustiti v dolino opozarjati oblasti na obupen položaj odnotnega prebivalstva, ki je brez soli, brez moke, brez razsvetljave in

da mori v vasi najhujša slinavka živino.

V Dreški občini je še slabše: pri Zuo-drih je velik plaz odnesel v dolino mle-karno in električno kabino; v plazu sta izginila tudi dva moža. Pri Trinkih je odnesel šolsko poslopje. Štirinideset družin je moralo zapustiti hiše in se rešiti z veliko težavo v sosednje vasi, ker s Kolvratu udirajo plazovi in se je bati, da bodo porušili vse hiše.

G. videmski prefekt in druge civilne in vojaške oblasti so se res zavzele za te nesrečne vasi. Potem, ko je velika ameri-kanska »mašina« preorala pot do Peterne-lov, so se pri Hlodičih zbrali z g. prefek-tom generali, komandanti raznih vojaških edinic, župani in župniki okolice in orga-nizirali pomoč. Sedaj že prenašajo tja gor v nahrbtnikih živež in zdravila vojaki na smučkah. O stanju v nekaterih vaseh se še nič ne ve. Tudi po dolini ob Nadiži se je zrušilo več streh pod težo snega, seveda tam kjer ga niso gospodarji pravočasno skidali. V Črncem vrhu imajo tri metre in pol snega. Vasi Prosnid, Platišče in Brezje so popolnoma blokirane in se ne ve kaj se je tamkaj zgodilo, ker so potrgane vse električne, telefonske in brzojavne žice. Šele v sredo, 20. februarja, je bila očiščena snega državna cesta do Podbonessa.

Ta nesreča bo imela katastrofalne po-sledice za našo itak revno deželico, če po-mislimo, da ne morejo ljudje do živeža in drv, do zdravniške do sena itd. in da so po večini doma le žene, otroci, starčki; sposo-bni so namreč morali s trebuhom za kruhom v inozemstvo. Upajmo, da se bodo deželni in državni poslanci, ki so za časa volitev toliko obljubljali resno zavzeti za pomoč našemu revnemu ljudstvu.

zadnja večja še ne dograjena stavba, bo končana predvidoma v septembru. Palača tajništva je že končana.

Več dela in manj plače na Češkem

»Sovjetski pritisk sili češkoslovaško vlado, da skuša iztisniti iz češko-slovaških delavcev več dela ob manjšem zaslužku kot so ga imeli med nacistično zasedbo. Posledica tega sovjetskega izkoriščanja moje domovine je stalno naraščajoči odpor proti komunističnim lutkam.« je izjavil Hubert Ripka, ki je bil od leta 1945 do leta 1948 češkoslovaški minister za zunanjo trgovino. To izjavo je dal pred pariškim sodiščem, ko je bil zaslisan kot priča pri nekem procesu proti dvema francoski-ma pisateljema.

Kaj pripoveduje ubežnik iz ruskih taborišč

Italijan, ki je pobegnil iz suženjskega taborišča vojnih ujetnikov v Sibiriji, želi govoriti z italijanskim komunističnim voditeljem Palmirom Togliattijem.

Po ameriškem radiu je iz Rima radijski poročevalec opisal doživlja-je Carmela Rozzinija, ki je bil deset let vojni ujetnik v Sovjetski zvezi. Rozzini »se še dobro spominja visoko nakopičenih kupov trupel, ki so jih sežigali v ujetniškem taborišču — masovnem krematoriju njegovih ujetih tovarišev, ki so umirali zaradi mraza in slabe prehrane.« Rozzini je pobegnil s posestva, ki ga je obdelovalo taborišče, s pomočjo sibirskih domačinov. Ko se je v preteklem tednu vrnil v Italijo, je bila njegova prva izjava: »Želim govoriti s Togliattijem, pa čeprav samo dve minuti.«

Nova konferenčna palača ZN dograjena

Na dan 27. t. m. se bo Skrbstveni svet Združenih narodov prvič sestel v novi konferenčni palači ZN, ki bo z istim dnevom odprta za javnost. Konferenčna palača je stala približno 10 milijonov dolarjev, notranja oprema in oprava pa 1 milijon dolarjev. V pritličju palače so tri velike konferenčne dvorane in šest manjših, nadaljnje tri dvorane pa so v prvem nadstropju.

Palača Glavne skupščine, ki je

Rozzinijev brat je umrl v sovjetskem suženjskem delovnem taborišču.

V Atenah proces proti 29. komunistom

Pretekli teden se je začel v grški prestolnici proces proti 29 osebam, ki so pripadale vohunski organizaciji, katero je vodil vohunski center onstran železne zaves. Med obtoženci je pet žen. Med prilogi obtožbe je nad 300 tajnih brzojavk, ki so jih izmenjali komunisti v Grčiji z navedenim centrom. Iz teh dokazov izhaja, da je kominform vodil podtalno delo grških komunistov. Dokazani material je zaplenila grška policija, ki je odkrila tudi tajno radijsko postajo, katere je bila določena za pošiljanje vojaških poročil satelitskim deželam.

Naši misijonarji

Č. g. Čarga Ciril je že na poti v Evropo. Vozi se n anorveški ladji in se bo izkrcal v Genovi.

Č. g. Wolbang je 12. febr. odplul iz Francije proti USA in je sedaj že gotovo tam.

Č. g. Kopač se trenutno mudi v Parizu ter čaka, kam ga bodo predstojniki poslali. Od tam nam je poslal zanimiv članek iz sedanjega življenja na Kitajskem, ki ga bomo objavili v prihodnji številki.

Radio Trst II.

Nedelja, 2. marca: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše - Pravljica o Idi. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. 16.00 Koncert tržaškega komornega zbora. — 18.00 Iz delavskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.00 Književnost in umetnost. — 22.00 Puccini: Madame Butterfly, I. dej.

Ponedeljek, 3. 3.: 13.30 Kulturni obzornik. 18.15 Saint Saens: Koncert za violino in orchester. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Brahms: Serenada v A duru. — 22.00 Puccini: Madame Butterfly, 2. dej. Torek, 4. 3.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 18. lekcija. — 20.30 Aktualnosti. — 21.00 Dramatizirana povest. — 22.00 Dvorak: Simfonija št. 3.

Sreda, 4. 3.: 13.30 Kulturni obzornik. — 20.30 Šola in vzgoja. — 21.00 Vokalni kvartet. — 21.30 Koncert pianista Gojmirja Damsarja. — 22.00 Berlioz: Fantastična simfonija.

Četrtek, 5. 3.: 13.00 Pevski duet in harmonika. — 19.00 Slovenščina za Slovence. 21.00 Radijski oder - Steinbeck: MESEC JE ZASEL, drama v 1. slikah nato Pri-ljubljene melodije.

Petek, 6. 3.: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Angleščina po radiu - 19. lekcija. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 22.30 Parada lahkih orkestrrov.

Sobota, 7. 3.: 13.00 Šrnel kvintet in pevski duet. — 19.00 Pogovor z ženo. — 21.30 Glasba iz revij. — 22.00 Operetna glasba.

LISTNICA UPRAVE

P. Alfonz Pavel Californija: Denar prejeli, naročnina poravnana.

Stojan Kertelj Cleveland: Denar prejeli.

Darovi za sklad L. Kemperla

Ljudmila Goričan 360; družina Urdih, Ronki 500 č. g. Evgen Ošnjak 500.— lir. Srčna hvala.

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Učiteljski zbor iz via Croce namesto cvetja na grob pok. Leopolda Kosič 3500; Terezija Mlekuž 1000; družina Urdih, Ronki 500; N.N. 60; Achetz Friede, Zabcie namesto cvetja na grob pok. g. Ivana Dolharja 2500.— lir.

Vsem našim darovalcem iskrena hvala in zagotovilo molitve in hvaležnosti.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

Namesto cvetja nagrob pok. Marije Mlekuž darujeta Ema Baje in Ana Selč iz Trsta 600; Lozar Peter, Sv. Anton Trst 5000; družina Urdih, Ronki 500; Achetz Friede namesto cvetja na grob pok. g. Ivana Dolharja 2500; N.N. iz Gorice 1000; družina B. s Solskanskega polja 500; ga. Abujeva več steklenic vina. Bog povrni.

Odgovorni urednik: Stanko Stančič
Tiska tiskarna Budin v Gorici